

Jezus verschijnt aan Johannes

Periodethema: Nieuwe hemel en aarde
Openbaring 1

VOORAF

Als wij nadenken over het boek Openbaring spreken wij vaak over de Openbaring van Johannes. Het is beter om te spreken van de Openbaring van Jezus Christus aan Johannes. Het belangrijkste deel van dit Bijbelboek bestaat uit profetieën over de eindtijd.

a. Opschrift en groet (Openb. 1: 1-8)

UITLEG VAN DE TEKST

Het eerste vers van het laatste Bijbelboek geeft een samenvatting van het hele boek. Verborgene zaken worden onthuld. Dingen die verborgen zijn, worden bekendgemaakt. God maakt bekend wat Hij doen zal. Gods oordelen en beloften gaan in vervulling. Jezus Christus Zelf geeft deze Openbaring. Hij heeft deze weer van Zijn Vader ontvangen. Jezus Christus geeft deze Openbaring via een engel aan Johannes. Als het over dienstknechten gaat, zal het hoogstwaarschijnlijk om gelovigen met een speciale opdracht gaan. Zij hebben de taak deze Openbaring door te geven (vers 1). Johannes moet weergeven dat deze Openbaring van God komt en daarmee ook betrouwbaar is. Johannes moet getuigenis afleggen van dat wat hij ziet. In zijn evangelie en in zijn brieven vertelt hij ook wat hij heeft gezien. Daarin ging het om hetgeen hij tijdens Jezus' omwandeling letterlijk heeft gezien en dat wat hij door het geloof figuurlijk in Hem zag. In het boek Openbaring vertelt hij wat de Heere Jezus hem door middel van visioenen laat zien (vers 2). Aan het eind van het opschrift klinkt een zaligspreking.

Het is de eerste van de zeven zaligsprekingen uit dit Bijbelboek (14: 13; 16: 15; 19: 9; 20: 6; 22: 7 en 14). Degene die de Openbaring voorleest in de gemeente en degene die de Openbaring gelooft, is zalig. Geloven is horen en bewaren. Op degene die niet gelooft, is het tegengestelde van toepassing. Het voorlezen hangt samen met het feit dat niet iedereen kon lezen en dat er in de eerste eeuwen weinig geschreven versies van deze Openbaring geweest zullen zijn. De tijd, waarin de gebeurtenissen die uitlopen op de wederkomst van Christus een aanvang nemen, is dichtbij. Het gaat nu allemaal gebeuren (vers 3). De Openbaring heeft de vorm van een brief. Dat zien we aan het feit dat eerst de afzender wordt genoemd, daarna de geadresseerde en daarna de groet. Johannes schrijft aan de zeven gemeenten in Klein-Azië (het huidige Turkije). Het getal zeven moeten we hier symbolisch opvatten. Met de zeven gemeenten wordt de wereldwijde kerk bedoeld. Deze zeven gemeenten staan voor alle gemeenten van alle tijden en alle plaatsen. In de zegenbede die klinkt ligt alle heil besloten. Alle goeds komt van God Drie-enig. 'Hij, Die is, Die was en Die komt' is een weergave van de Godsnaam, Die in het Oude Testament aan Mozes werd bekendgemaakt. Het feit dat over zeven geesten wordt gesproken, hangt samen met het gegeven dat over zeven gemeenten wordt gesproken. In elk van die gemeenten werkt de Heilige Geest. In die zeven geesten gaat het dus om de Heilige Geest (vers 4). De Heilige Geest staat voor de troon van God. Hij staat ter beschikking van de Vader en de Zoon om uitgezonden te worden. De genade en de vrede komen ook van de Zoon. Hij is de getrouwe Getuige. Hij heeft de waarheid op de juiste wijze bekendgemaakt.

Hij staat ook garant voor de betrouwbaarheid van de Openbaring aan Johannes. De Heere Jezus is de Eerstgeborene uit de doden. Hij is de Eerste, Die de dood overwon, tegelijk is Hij de Belangrijkste. De Heere Jezus is ook de Overste van de koningen der aarde. Hij is de allerhoogste Koning. Wat in het Oude Testament aan de Messias wordt toegedicht, blijkt hier van toepassing te zijn op de Heere Jezus. Door het offer van de Heere Jezus worden zondaren gereinigd en gered. Door Hem zijn ze gerechtvaardigd en geheiligd (vers 5). Gods gemeente heeft alles wat ze ontving aan de Heere Jezus te danken. Door Hem zijn ze koningen en priesters. Zij zijn een volk met een koninklijke opdracht, zij delen in de Koninklijke heerschappij van Christus. Gods gemeente is ook een heilig priesterschap, zij hebben door Christus toegang tot God. Zij mogen Hem lof, dank en aanbidding toebrengen. Hij is alle eer waard tot in alle eeuwigheid toe. Met het woord 'amen' roept Johannes op dit alles te beamen (vers 6). Johannes moet doorgeven dat de Heere Jezus komt. Oudtestamentische profetieën (Dan. 7: 13; Zach. 12: 10) worden op de Zaligmaker betrokken. Hij zal komen op de wolken van de hemel. Alle volken zullen Hem zien. Gelovigen en ongelovigen zullen zien dat Jezus Koning is. Ook degenen die Hem verwierpen, die Hem doorstoken hebben, zullen Hem zien. Degenen die het evangelie niet geloofden, zullen diep berouw krijgen over hun ongeloof. Zij zullen ontdekken dat het te laat is voor bekering. 'Ja, amen' is een dubbele bevestiging, eerst in het Grieks en dan ook in het Hebreeuws (vers 7). God zegt dat Hij de Alfa en de Omega is. Hij is de Eerste en de Laatste. De alfa is de eerste letter van het Griekse alfabet en de omega de laatste. God staat aan het begin en aan het eind van alle dingen. Deze eigenschap is ook van toepassing op de Heere Jezus. God spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat er. Hij beheerst en regeert alle dingen (vers 8).

TER OVERWEGING

Vanuit dit gedeelte kunnen heel wat zaken worden besproken. Het is goed om het op een aantal hoofdzaken toe te spitsen:

- 1) God onthult wat verborgen is. We kunnen dat duidelijk maken met de onthulling van een standbeeld. Het wordt verborgen gehouden tot het moment van de onthulling, dan zie je wat eerst verborgen was. Zo maakt God bekend wat komen gaat.
- 2) Het boek Openbaring is het profetische boek van het Nieuwe Testament. Het sluit aan bij de profetieën uit het Oude Testament. Het legt uit en vult aan. God geeft een blik op de toekomst. Het is goed om te benadrukken dat het in de visioenen niet om een voortgaande chronologische ontwikkeling gaat.

Niet minder dan vier keer wordt het einde van de wereld beschreven. Alle visioenen hebben betrekking op hetzelfde onderwerp: het einde van de wereld en wat daar aan voorafgaat in de eindtijd en wat er op volgt in de eeuwigheid.

3) Door middel van het boek Openbaring worden wij opgeroepen de Heere Jezus te verwachten. Die verwachting zal een verwachting met groot verlangen zijn als we Hem kennen. Daar gaat het om. Zonder geloof en bekering zal de wederkomst van Christus ons definitieve oordeel betekenen. Wie Hem leerde kennen als Redder en Zaligmaker zal niet bang hoeven te zijn voor alles wat er gebeuren gaat. Probeer gevoelvol te spreken over de noodzaak van geloof en bekering. We hebben wat dat betreft een hele wezenlijke taak. Laten we wijzen op de liefde van God, Die door Zijn genade redden wil van het oordeel.

4) Onze omgang met het Woord van God is van levensbelang. Zalig is degene die het Woord hoort en bewaart. Bewaren betekent dat het Woord ter harte wordt genomen en wat uitwerkt in ons leven. Die woorden zul je je dan blijvend herinneren en zullen niet vergeten worden.

b. De verschijning van Christus (Openb. 1: 9-20)

UITLEG VAN DE TEKST

Vanaf het negende vers is Johannes aan het woord. Hij vertelt ons wat hij ziet. Daarom staat er 'Ik, Johannes.' Johannes heeft daarmee een bevoorrechte positie. Toch weet hij zich nauw verbonden met de gelovigen in de verdrukking. Hij weet zich medegenoot. Hij maakt hetzelfde mee. Met hen weet hij zich burger van het Koninkrijk van God. Samen wachten ze op de volle doorbraak van dat Koninkrijk. Dat doen ze met volharding. Die volharding komt voort uit de verbondenheid met Christus. Johannes was, op het moment dat deze Openbaring begon, op Patmos. Hij was daarheen verbannen vanwege de verkondiging van het evangelie. Patmos was net als andere eilanden aan de zuidwestkust van Klein-Azië een door de Romeinen gebruikt verbanningsoord (vers 9). Johannes raakt in de geest. Hij kreeg een visioen, een verrukking van zinnen. Deze ervaring heeft geen betrekking op het lichaam, maar vindt plaats in de geest van Johannes. Deze bijzondere ervaring ontvangt Johannes op de 'dag des Heeren'. Hierbij gaat het niet om de oordeelsdag, die wordt door Johannes de 'grote dag' genoemd. Bij de 'dag des Heeren' moeten we aan de eerste dag van de week denken. De vroege kerk zonderde die dag al af voor de dienst aan de Heere (vers 10). De stem die Johannes hoort, is zo luid als een bazuin, hoogstwaarschijnlijk gaat het hier om de stem van de Heere Jezus.

Als we letten op wat er volgt, kunnen we geen andere conclusie trekken. De stem zegt immers dat Hij de Alfa en de Omega is, de Eerste en de Laatste. Wat Johannes hoort, moet hij op een boekrol schrijven en als rondzendbrief naar de zeven gemeenten zenden. Op deze wijze worden de woorden van God voor een breder publiek bekendgemaakt. De zeven gemeenten staan voor alle gemeente van alle tijden en alle plaatsen. Ook de gemeenten die niet speciaal worden genoemd, kunnen als geadresseerd worden beschouwd. Ook in Klein-Azië waren meer gemeenten dan de genoemde zeven (vers 11). Als Johannes de stem hoort, keert hij zich om, om te zien Wie tot hem gesproken heeft. Johannes ziet echter geen persoon. Hij ziet zeven gouden kandelaren (zie ook Zach. 4: 20). Het opvallende is dat het om zeven aparte kandelaren gaat en niet om één zevenarmige kandelaar. Israël werd in het Oude Testament vaak vergeleken met die ene kandelaar. Hier wordt elke gemeente vergeleken met een kandelaar of nog beter als een losstaande standaard (vers 12). In het midden van de kandelaren ziet Johannes een gedaante, de Zoons des mensen gelijk zijnde. Deze omschrijving doet denken aan de profetie van Daniël (Dan. 7: 13). Dit wijst erop dat het hier niet om een menselijk, maar om een hemels persoon gaat. Johannes ziet de Heere Jezus in heerlijkheid. Het gewaad dat Hij draagt, is lang, zoals in die tijd gebruikelijk is en is een teken van waardigheid. Het gewaad doet denken aan het gewaad van de hogepriester. De Persoon, Die Johannes ziet, draagt op borsthoogte een gouden gordel. Dat manier hoe die gordel gedragen wordt, laat iets zien van de waardigheid van die Persoon. Een werkman droeg de gordel om zijn middel, de lange kleren werden erdoor omhooggehouden. Het feit dat die gordel van goud is, toont ons de Koninklijke waardigheid van de Persoon. De Koninklijke en Priesterlijke waardigheid worden in deze Persoon verenigd (vers 13). Het hoofd en de haren van Degene, Die Johannes ziet, zijn wit als witte wol en als sneeuw. De ogen zijn ogen als een vuurvlam. Die ogen stralen iets van de heerlijkheid van de hemel uit. We kunnen er ook iets van de alwetendheid van de Heere Jezus in zien. De ogen zijn alles doordringend. Op andere plaatsen in het boek Openbaring krijgen die vurige ogen ook nog eens de betekenis van het oordeel van God (vers 14). De voeten zijn blinkend koper gelijk en gloeien als een oven. Ook in die voeten schittert de heerlijkheid van de hemel. Zij symboliseren de almacht van de Heere Jezus. Hij heeft dan ook alle dingen aan Zijn voeten onderworpen. Hij maakt Zijn vijanden tot een voetbank voor Zijn voeten. Zijn stem wordt een stem van vele wateren genoemd. Het geluid van die stem is doordringend en is te vergelijken met het geluid van een waterval.

Ook in die stem komt de macht en de majesteit van Christus naar voren (vers 15). De Koning van de Kerk heeft zeven sterren in Zijn rechterhand. Deze sterren worden door de Heiland beschermend in Zijn handen gehouden. Uit Zijn mond gaat een tweesnijdend scherp zwaard. Dit zwaard staat symbool voor het Woord van Christus. Het symboliseert de gerechtigheid van de Heere Jezus. Als het Woord van de Heere Jezus geen geloof en bekering uitwerkt, blijft het oordeel over. Deze hemelse verschijning schijnt als de zon in haar kracht. Het is een verblindend geheel (vers 16). Deze verschijning is zo overweldigend dat Johannes als dood neervalt. Bij de aanblik van de heerlijkheid van Christus kan hij niet overeind blijven. Zo ligt Johannes aan de voeten van Christus. De Heere Jezus echter legt Zijn rechterhand op Johannes. Dit is een gebaar van geruststelling en bemoediging. De woorden van de Heere Jezus onderstrepen dat. Hij zegt: 'Vrees niet, Ik ben de Eerste en de Laatste.' De grote 'Ik ben' is bij Johannes. Hij hoeft niet te vrez. Het is bijzonder dat het 'Ik ben' op de Heere Jezus wordt toegepast. Hij blijkt werkelijk God te zijn. De Godsnaam is op Hem van toepassing (vers 17). De Heere Jezus is Degene, Die leeft tot in alle eeuwigheid. Jezus is behalve dat Hij de Levende is, ook dood geweest. Door Zijn opstanding is Hij niet alleen opgewekt tot een nieuw leven, Hij heeft de dood overwonnen. De menselijke natuur van de Heere Jezus is door Zijn opstanding onsterfelijk geworden. De Heere Jezus heeft daardoor ook de macht over de dood, Hij staat er boven (vers 18). Alles wat Johannes gezien heeft, moet hij opschrijven. Bij 'hetgeen dat hij gezien heeft' kunnen we denken aan Openbaring 1. Bij 'hetgeen is' gaat het om de situatie waarin de zeven gemeenten verkeren (zie Openb. 2 en 3). Bij 'hetgeen geschieden zal' moeten we denken aan dat wat Johannes over de toekomst heeft geopenbaard (Openb. 4-22). De betekenis van de zeven sterren en de zeven kandelaren is een geheimenis dat aan Johannes bekend wordt gemaakt. De kandelaren vertegenwoordigen de zeven gemeenten. De sterren zien op de engelen van de gemeenten. Het gaat hierbij om bepaalde personen die binnen de gemeente verantwoordelijk zijn voor het doorgeven van de boodschap van God. We moeten daarbij denken aan de opzieners, de leraren en de leidinggevenden van de gemeenten. Het beeld van de sterren laat hun bijzondere roeping zien. Zij hebben de boodschap van God op een zuivere wijze door te geven (vers 20).

TER OVERWEGING

Een aantal zaken kan geaccentueerd worden, we zullen een keus moeten maken:

- 1 Johannes werd vanwege het evangelie van de Heere Jezus Christus verbannen naar het eiland Patmos.

Vanaf het allereerste begin zien we hoe de duivel op allerlei manieren probeert de voortgang van het Woord te breken. Het zal hem echter niet lukken. Het is mogelijk met de kinderen te spreken over de kerk in de verdrukking. Mensen komen vaak met gevaar voor eigen leven bijeen om het Woord te horen. Laat het contrast zien tussen hen en ons. Laten we de vrijheid, die we krijgen om het Woord te horen, benutten. We zullen er mee moeten rekenen dat het zo niet blijven zal. Het komt daarom ook des te meer aan op een levend geloof.

- 2 Johannes zit dan wel gevangen, maar het Woord van God is niet gebonden. Het breekt door alles heen. Johannes zal dat zelf niet hebben gedacht, maar God maakt hem nuttig voor Zijn Koninkrijk. De kerk van alle plaatsen zal de Openbaring aan Johannes mogen lezen als één grote proclamatie van de macht en de majesteit van de Koning van de Kerk. Zijn Koninkrijk zal komen door alles heen.
- 3 We mogen benadrukken dat de Heere Jezus op de eerste dag van de week naar Johannes toekwam. Deze dag heet in het Nieuwe Testament al snel de dag des Heeren. Er wordt wel eens gedacht dat met deze dag de oordeelsdag wordt bedoeld, maar die wordt vaak aangeduid met de grote dag. Wij mogen ook in deze tijd het bijzondere van de dag des Heeren benadrukken. Een dag waarop de Heere tot ons wil spreken door Zijn Woord. Daar mogen de Heere dankbaar voor zijn. (Zie ook de Heidelbergse Catechismus, zondag 38.)
- 4 Ook vanuit dit gedeelte kunnen de lijnen vanuit het Oude Testament getrokken worden.

Denk aan het visioen aan Daniël (hoofdstuk 7). God maakt steeds meer duidelijk over de (weder-)komst van Zijn Zoon op de wolken van de hemel. We zien daarin ook iets van de eenheid van de Schrift.

- 5 We kunnen het beeld van de kandelaar en de sterren wat verder uitwerken. De gemeente dient een lichtend licht te zijn. Mensen moeten iets van het Licht der wereld zien als ze naar ons kijken. We kunnen de vraag stellen hoe het komt dat zo weinig mensen dat zien als ze naar ons kijken. De voorgangers van de gemeenten hebben de belangrijke taak om het Woord van God door te geven. Dat is geen kleine taak. Een predikant en een ouderling mogen het Woord niet ombuigen naar hun eigen ideeën. Ze hebben te luisteren naar wat de Heere zegt. Zij hebben de leiding van de Geest nodig, opdat het Woord op de juiste manier verkondigd wordt. Wij mogen en moeten hen ondersteunen door ons gebed.

GELOOFSLEER

In dit gedeelte ontmoet Johannes de opgestane, ten hemel gevaren en verheerlijkte Heere Jezus Christus. In zondag 19 van de Heidelbergse Catechismus wordt over deze hemelse regering van de Heere Jezus gesproken. Openbaring tekent Hem als de Vorst Die overwonnen heeft en met alle macht bekleed is. We zien Hem wandelen tussen de kandelaren, ofwel in het midden van de gemeente. Zondag 19 belijdt ook Zijn regering over de Kerk. Hij giet zijn hemelse gaven over ons uit en beschermt ons tegen het gevaar. Ondanks al het woeden is Gods Kerk veilig.